

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ceban Vladislav împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Saroj International” privind încasarea salariului restant, penalității pentru reținerea plății salariului, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Ceban Vladislav, reprezentat de avocata Macovei Tatiana, s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Saroj International”, reprezentată de avocata Zaporozjan Corina, s-a casat hotărârea din 11 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a respins acțiunea depusă de Ceban Vladislav,

(Dosarul nr. 2ra-1542/23

PIGD Nr.2-21057405-01-2ra-24082023)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Argumentele invocate în cererea de recurs nu constituie temei de admisibilitate a recursului. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătorei:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Lupașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

20 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocata Macovei Tatiana,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 ianuarie 2022, Ceban Vladislav a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Saroj International”, privind încasarea salariului restant, penalității pentru reținerea plății salariului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

2. În motivarea acțiunii a invocat că la 11 februarie 2019, între Ceban Vladislav, în calitate de salariat, și SRL „Saroj International”, în calitate de angajator, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 50, iar, potrivit pct. 1.2. al contractului individual de muncă, funcția ocupată de Ceban Vladislav era de desenator tehnic, iar, conform pct. 4.1. al contractului individual de muncă valoarea minimă a salariului nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real stabilit de Guvern, care la data angajării constituie 6045,00 de lei, pentru cuantumul de ore lunar planificat.

3. A menționat că în certificatul nr. 01 din martie 2021 eliberat de către angajator, salariul brut pentru perioada februarie 2019 - august 2020, ianuarie 2020 - februarie 2020, mai 2020 - ianuarie 2021 este mai mic decât cel prevăzut în contractul individual de muncă la pct. 4.1., iar perioada de ucenicie iunie 2020 - august 2020 nu a fost achitată. Respectiv, angajatorul îi datorează lui Ceban Vladislav salariul restant neachitat în mărime integrală de 53271,16 de lei, deoarece salariul brut convenit de părți pentru o lună completă de muncă a constituit suma de 6045,00 de lei.

4. În acest context, a susținut că la 02 noiembrie 2021, Ceban Vladislav a înaintat SRL „Saroj International” cerere prealabilă, care a fost recepționată de angajator la 15 noiembrie 2021.

5. A mai susținut că având în vedere faptul că Ceban Vladislav are dreptul la scutirile personale, cele pentru soție, precum și cele pentru copil, precum și reținerea impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și cele medicale.

6. Însă, la 21 noiembrie 2021, a recepționat ordinul nr.1 din 19 noiembrie 2021 al SRL „Saroj International”, prin care s-a refuzat în admiterea integrală a pretențiilor reclamantului.

7. Suplimentar a menționat că pe perioada stării de urgență cuprinsă între perioada de timp 17 martie 2020 - 15 mai 2020 în tabelul de pontaj angajatorul urma să cataloga zilele respective drept - staționare a unității. Având în vedere

faptul că staționarea unității a avut loc din cauze ce nu depind de angajator sau salariat retribuirea timpului de staționare produsă din cauze ce nu depind de angajator sau salariat, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art. 80 din Codul muncii), se efectuează în mărime de cel puțin 2/3 din salariul de bază pe unitate de timp stabilit salariatului, dar nu mai puțin decât în mărimea unui salariu minim pe unitate de timp, stabilit de legislația în vigoare, pentru fiecare oră de staționare (art. 81¹ din Codul muncii). Astfel, pentru perioada stării de urgență cuprinsă între perioada de timp 17 martie 2020 - 15 mai 2020, salariul luat drept bază de calcul s-a făcut în limita a 2/3 din salariul integral de 6045,00 de lei, chiar dacă salariatul a avut o durată normală a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână, a câte 8 ore pe zi.

8. A susținut că pe tot parcursul activității de muncă în beneficiul pârâtului a respectat regimul de muncă și careva obiecții din partea angajatorului nu au fost și chiar dacă a îndeplinit corespunzător obligațiile de muncă, precum și a respectat durata normală a timpului de muncă, angajatorul sistematic a admis rețineri la plata integrală a salariului, iar, la adresările sale către angajator ca să-i fie achitate restanțele salariale, drept răspuns la solicitările primea promisiuni că datoriile salariale vor fi achitate, însă acestea nu au fost respectate de către ultimul.

9. În acest context a menționat că achitarea parțială a salariului se dovedește prin următoarele înscrisuri: certificatul de salariu nr. 1 din martie 2021 emis de către SRL „Saroj International”, extras de cont 1/2019 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale. Deci, pentru perioada de timp cuprinsă între 11 februarie 2019 – 01 februarie 2021 angajatorul a admis o restanță salarială netă în sumă de 53 271,16 de lei.

10. Suplimentar a menționat că, la 02 iunie 2020 între salariat și angajator a fost încheiat contract de ucenicie nr. 25. Potrivit pct. 2.1. din contractul enunțat, obiectul contractului îl constituie perioada neremunerată (în continuare „perioada de ucenicie”) în care angajatul însușește obligațiile funcției și își dezvoltă capacități, aptitudini și deprinderi practice necesare practicării ocupației. Pe parcursul perioadei de ucenicie, angajatorul urma să achite retribuirea muncii lunar în realitate, pe parcursul uceniciei, Ceban Vladislav a îndeplinit de fapt aceleași atribuții de muncă la sediul angajatorului, iar contractul de ucenicie a fost unul fictiv și nu înțelege de ce angajatorul a insistat să fie încheiat contract de ucenicie dacă nu s-a schimbat nimic în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu îndeplinite de către reclamant până, pe parcursul și după contractul de ucenicie. Iar, potrivit pct. 2.3 al contractului individual de muncă nr. 50 din 11 februarie 2019 salariatului la angajare i-a fost stabilită o perioadă de probă de 30 de zile calendaristice.

11. În acest sens a relevat că pe parcursul perioadei de probă angajatorul are dreptul să concedieze salariatul dacă rezultatele muncii sale sunt negative. Având în vedere faptul că angajatorul nu a recurs la concedierea reclamantului în baza art. 86 alin. (1) lit. a) din Codul muncii - rezultatul nesatisfăcător a perioadei de probă rezultă că pârâtul a fost mulțumit de activitatea

reclamantului. Astfel susținerea cu succes a perioadei de probă denotă faptul că reclamantul își îndeplinea atribuțiile de serviciu calitativ.

12. Mai mult ca atât a relevat că art. 216 alin. (1) din Codul muncii stipulează că angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională.

13. Astfel, a menționat că având în vedere faptul că Ceban Vladislav are studii economice, plus faptul că el deja până la data încheierii contractului de ucenicie avea lucrat în folosul angajatorului 1 an și aproape 4 luni de zile, nu este clar ce fel de ucenicie trebuia să îndeplinească reclamantul, dacă această meserie o exercita mai mult de un an. Toate acestea probează faptul că contractul de ucenicie era unul fictiv, iar scopul urmărit de angajator a fost ca pe perioada de ucenicie să nu achite munca salariatului.

14. Prin urmare, pentru perioada cuprinsă între lunile iunie - august 2020, Ceban Vladislav s-a aflat în raporturi de ucenicie fictive cu angajatorul, deoarece în toată această perioadă a îndeplinit aceleași atribuții de muncă pe care le îndeplinea până la încheierea contractului de ucenicie, motiv pentru care angajatorul este obligat la plata integrală a salariului pentru toată perioada de ucenicie.

15. Prin plata parțială a salariului, reclamantul a suferit un prejudiciu moral, deoarece salariul - a fost unica sursă de venit și în urma achitării parțiale a acestuia, i-au fost cauzate daune morale. De asemenea, cheltuielile cotidiene i-au dat naștere unor sentimente de panică, fiindcă prin achitarea parțială a salariului reclamantul și membrii familiei sale au fost limitați în asigurarea unui trai decent, or, Ceban Vladislav era unicul membru de familie care întreținea familia, soția fiind șomeră și la întreținere aveau un copil minor.

16. Astfel a notat că în vederea soluționării extrajudiciare a litigiului, la 02 noiembrie 2021 Ceban Vladislav a înaintat SRL „Saroj International” cerere prealabilă, iar, la 21 noiembrie 2021 reclamantul a recepționat ordinul nr.1 din 19 noiembrie 2021 emis de SRL „Saroj International” prin care s-a refuzat în admiterea integrală a pretențiilor reclamantului.

17. Drept urmare a solicitat încasarea din contul SRL „Saroj International” în beneficiul lui Ceban Vladislav a salariului restant net pentru perioada de muncă cuprinsă între 11 februarie 2019 – 01 februarie 2021 în sumă de 53271,16 de lei, a penalității de 0.3 % pentru fiecare zi de întârziere pentru reținerea salariului datorat pentru perioada cuprinsă între 01 martie 2019 până la data pronunțării hotărârii definitive și irevocabile de admitere a acțiunii, dar care la data depunerii acțiunii este 106632,33 de lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 35000,00 de lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7500,00 de lei achitate pentru reprezentarea intereselor în prima instanță.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 11 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ceban Vladislav. S-a încasat de la SRL „Saroj International”, în beneficiul lui Ceban Vladislav, restanța salarială (net) pentru lunile aprilie, iunie, iulie și august 2020 în cuantum de 14 329,25 de lei, suma de 19 084, 85 de lei cu titlu de prejudiciu acordat în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii, suma de 7 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 7500,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile au fost respinse, ca neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 18 noiembrie 2022, avocatul Corina Zaprojan, acționând în interesele SRL „Saroj International”, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

20. La 06 decembrie 2022, avocata Macovei Tatiana, în interesele lui Ceban Vladislav, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, și anume în partea în care au fost respinse pretențiile, cu emiterea în această parte a unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana. S-a admis cererea de apel depusă de SRL „Saroj International”, reprezentată de avocata Zaprojan Corina. S-a casat hotărârea din 11 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Ceban Vladislav (f.d.5, 6/24, vol.II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art.45, art.128, art.142 alin.(1)- (3) din Codul Muncii, în raport cu criticile formulate în cererea de apel și materialul probator, a concluzionat că instanța de fond greșit a hotărât de a admite cererea de chemare în judecată înaintată de către Ceban Vladislav.

22. În acest sens, instanța de apel a relevat că din înscrisurile anexate la dosar rezultă că, în baza contractului individual de muncă nr. 50 din 11.02.2019 reclamantul Ceban Vladislav a fost angajat în cadrul SRL „Saroj International”, în funcția de desenator tehnic. Iar, potrivit pct. 4.1. al contractului individual de muncă, valoarea minimă a salariului nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real stabilit de Guvern, care la data angajării constituie 6045,00 lei, pentru cuantumul de ore lunar planificat.

23. La fel, instanța de apel a stabilit că SRL „Saroj International” este o companie creată în anul 2012, obiectul principal de activitate fiind practica stomatologică și acordarea asistenței medicale de către instituțiile medico-sanitare private.

24. Tot, din materialele cauzei, instanța de apel a constatat că la data de 02 iunie 2020 angajatorul SRL „Saroj International” și salariatul Ceban Vladislav au semnat contractul nr. 25 de ucenicie (stagiere). Iar, potrivit pct.2.1 și 3.1 al contractului, obiectul contractului îl constituie perioada neremunerată în care angajatorul însușește obligațiile funcției și își dezvoltă capacități, aptitudini și deprinderi practice necesare practicării ocupației, pe o durată de 6 luni.

25. La 21 aprilie 2021, Ceban Vladislav a sesizat Inspectoratul de Stat al Muncii referitor la încălcarea legislației muncii de către angajatorul SRL „Saroj International”. Iar, ca urmare examinării adresărilor și efectuarea controlului, prin scrisoarea nr.603 din 26 mai 2021, Inspectoratul de Stat al Muncii a comunicat reclamantului/apelant că în urma analizei plăților salariale angajatorul a depistat o eroare în sistemul informațional a programei de calcul al salariului și a efectuat un recalcul pentru toată perioada de activitate, conform căruia datoria constituie 14 329,25 de lei, inclusiv 1536,28 de lei îndemnizația de concediu. Totodată s-a recomandat reclamantului Ceban Vladislav de a se prezenta la administrația SRL „Saroj International” pentru a ridica plățile salariale.

26. A mai constatat instanța de apel că angajatorul a expediat la 25 mai 2021 în adresa reclamantului Ceban Vladislav scrisoarea cu propunerea de a se prezenta la data de 28 mai 2021 la sediul companiei pentru a ridica salariu îndreptat spre achitare în sumă de 14 329,25 lei, fiind recepționată de reclamant la 03 iunie 2021, fapt care se adeverește prin scrisoarea cu aviz recomandat DS2009038779AR.

27. La fel, instanța de apel a stabilit că Ceban Vladislav la 02 noiembrie 2021 prin intermediul reprezentantului a expediat în adresa administrației SRL „Saroj International” cerere prealabilă prin care a solicitat achitarea sumei de 147067,66 de lei, formată din suma de 53 271,16 de lei cu titlu de salariu datorat și suma de 93 796,50 lei cu titlu de penalitate calculată în temeiul art. 329 alin. (2) din Codul muncii, compensarea prejudiciului moral în mărime de 35 000,00 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 500,00 de lei.

28. Astfel, la acest capitol instanța de apel analizând dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. d), art. 106, art. 128 alin. (1) din Codul muncii, a constatat că salariul încasat de către Ceban Vladislav pentru perioada februarie 2019-ianuarie 2021 a fost achitat proporțional evidenței timpului de muncă prestat efectiv, fapt confirmat prin tabelele de evidență a folosirii timpului de muncă anexate la materialele cauzei (f.d.67/89, vol.I), precum și a listelor de plată (f.d.93/110, vol.I).

29. A mai constatat instanța de apel că plata salariului în cadrul companiei pârâte/apelante a fost efectuată în numerar, astfel angajații, inclusiv reclamantul/apelant la momentul ridicării salariului aplicau semnătura pe listele de plată (f.d.93/110, vol.II).

30. Totodată, instanța de apel a notat că din actele cauzei rezultă că reclamantul a beneficiat la data de 27 mai 2019 – 05 iunie 2019, la 21 ianuarie 2020, de concediu de odihnă, la data de 15 septembrie 2020-17 septembrie 2020, de la 18 septembrie 2020 - 20 septembrie 2020, de la 21 septembrie 20 - 25 septembrie 2020, de la 28 septembrie 2020 – 30 septembrie 2020, de la 01 octombrie 2020- 03 octombrie 2020, de la 04 octombrie 20-06 octombrie 2020 de concediu de boală, la data de 01 februarie 2021-15 martie 2023 de concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

31. La fel, instanța de apel a reținut că urmare verificării corectitudinii calculării salariului în virtutea efectuării controlului de către Inspectoratul de Stat al Muncii, angajatorul a confirmat existența unei restanțe la plata salariului în raport cu reclamantul/apelant, în sumă de 14 329,25 de lei, în urma producerii unei erori în sistemul informațional a programei de calcul al salariului.

32. La fel, instanța de apel a reținut că urmare verificării corectitudinii calculării salariului în virtutea efectuării controlului de către Inspectoratul de Stat al Muncii, angajatorul a confirmat existența unei restanțe la plata salariului în raport cu reclamantul/apelant, în sumă de 14 329,25 de lei, în urma producerii unei erori în sistemul informațional a programei de calcul al salariului.

33. În aceste circumstanțe, instanța de apel a notat că respectiva datorie salarială angajatorul a motivat-o prin erori de soft în programul contabil, iar în acest sens de către angajator au fost anexate probe ce confirmă adresarea către SRL „Filip Solutions” privind informarea despre erorile de soft identificate din 03 octombrie 2022, răspunsul parvenit de la SRL „Filip Solutions” drept răspuns la demersul SRL „Saroj International” din 03 octombrie 2022, care conține anexe: analiza contului 331 pentru anul 2021 al SRL „Saroj International”, cartea de cont 531 al salariatului Ceban Vladislav pentru perioada 01 ianuarie 2021-28 februarie 2021, precum și notă informativă emisă de SRL „Saroj International” privind confirmarea procurării unui alt soft 1C (în anexa factura fiscală din 01 martie 2021).

34. În continuare, instanța de apel aplicând prevederile art.148 alin.(2) lit.b) din Codul Muncii, a constatat că angajatorul a efectuat un recalcul a plăților salariale, reieșind din datele reflectate în tabelurile de pontaj pentru toată perioada de activitate a reclamantului/apelant. Or, potrivit datelor actualizate, ca urmare efectuării recalculului, în total suma plăților calculate pentru aceiași perioadă se ridică la 95 081,70 de lei (brut), fiind inclusă și remunerația pentru activitatea reclamantului/apelant pentru luna aprilie 2020 și iunie-august 2020, care inițial nu a fost inclusă în certificatul din martie 2020 (f.d.18, vol.I).

35. Astfel, la caz, instanța de apel relevă că diferența între calculele efectuate inițial și cele după recalcul în favoarea angajatului se prezintă în felul următor: salariu de 14 682,99 de lei + 1356,28 de lei indemnizația de concediu (brut), în total fiind calculat salariu brut în suma de 16 039,27 de lei sau 14 329,25 de lei net, salariu ridicat de apelant.

36. A mai considerat instanța de apel că un alt element privind lipsa vinovăției angajatului este poziția Inspecției teritoriale de muncă, care nu a constatat careva încălcări din partea apelantului, nefiind întocmit un proces verbal sau prescripție de înlăturare a oricăror încălcări. Or, potrivit art. 1 din Legea 140/2001, Inspectoratul de Stat al Muncii exercită control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale denumite în continuare angajatori.

37. Astfel, la caz, instanța de apel a considerat că lipsește vinovăția SRL „Saroj International”, acest fapt fiind confirmat prin probele anexate și expuse mai sus.

38. În virtutea celor expuse, instanța de apel a conchis de a respinge argumentele reclamantului/apelant că evidența timpului de muncă prestată efectiv a fost reflectată în mod eronat în tabelurile de pontaj, or, acesta se prezenta regulat la locul de muncă, fără a avea absențe nemotivate, nu avea careva obiecții din partea angajatorului.

39. În continuare, cu referire la prevederile art.121 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a notat că în speță nu au fost prezentate probe concludente ce ar răsturna poziția angajatorului reflectată în tabelele de pontaj cu privire la evidența timpului de muncă prestată efectiv de către Ceban Vladislav. Or, apelantul/reclamant nu a formulat obiecții cu privire la reflectarea timpului de lucru de către angajator, deși a confirmat că în fiecare lună aplica semnătura pe borderourile de plată.

40. Drept urmare, instanța de apel a conchis că pretenția reclamantului privind restanța salarială netă în mărime de 53 271,16 de lei este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

41. În continuare instanța de apel a notat că potrivit art. 216 alin.(1), (3) din Codul muncii, angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Angajatorul are dreptul să încheie un contract de formare profesională continuă cu orice salariat al unității.

42. Astfel, în sensul normei enunțate, instanța de apel a reținut că contractul de ucenicie se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă pe când în speță, apelantul la momentul semnării contractului deja avea statutul de angajat.

43. Deși în contractul de ucenicie (stagiere) părțile au stabilit că apelantul nu va fi remunerat pe perioada contractului, instanța de apel a menționat că art.217 alin.(1) lit.f) din Codul Muncii stabilește obligativitatea includerii în contractul de ucenicie sau formării profesionale continue a condițiilor de retribuire a muncii pe durata uceniciei.

44. Conform art. 219 alin. (1) și (2) din Codul muncii, în privința ucenicilor și salariaților care au încheiat contract de formare profesională continuă se aplică legislația muncii, inclusiv legislația privind securitatea și sănătatea în muncă. Clauzele contractelor de ucenicie și ale contractelor de formare profesională continuă care contravin legislației în vigoare, prevederilor convențiilor colective și ale contractelor colective de muncă sînt considerate nule și inaplicabile.

45. Astfel, instanța de apel constatat că angajatorul a declarat în cadrul procesului că contractul de ucenicie nu și-a produs efectele, fiind convenit în mod verbal cu reclamantul/apelant, precum că raporturile de muncă urmează a fi continuate în limita clauzelor contractuale anterioare, adică contractului individual de muncă nr.50 din 11 februarie 2019. Or, la momentul semnării contractului, reclamantul/apelant avea deja statut de angajat, respectiv nefiind aplicabile prevederile art. 216 alin.(1) din Codul Muncii, iar clauzele contractuale contravin prevederilor art.128, art.142 din Codul Muncii care statuează plata garantată a salariului pentru orice muncă prestată, clauza 2.1 din contractul nr. 25 din 02 iunie 2020 privind perioada neremunerată a activității reclamantului este lovită de nulitate.

46. După cum s-a menționat supra, angajatorul a recunoscut în mod expres dreptul la remunerație angajatului Ceban Vladislav inclusiv pentru perioada de activitate prevăzută în contractul de ucenicie, cu stabilirea salariului pentru această perioadă.

47. Potrivit art. 329 din Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

48. Conform art. 330 alin. (2) din Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a indemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, art.124, art.127, art.139, art.186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0, 3 la sută din suma neplătită în termen.

49. Astfel, instanța de apel a relevat că pentru a fi aplicabile speței prevederile art. 330 alin.(2) din Codul muncii, este necesar de stabilit vina angajatorului, iar la caz faptul dat nu s-a confirmat încât producerea erorii în sistemul informațional a programei de calcul a salariului a fost confirmată și prin factura fiscală care confirmă că softul 1C a fost procurat în data de 01

martie 2021, pe când verificările ca urmare a controlului realizat de Inspectoratul de stat la Muncii au fost în luna mai a aceluiași an. Drept urmare, o condiție obligatorie întru încasarea compensației (penalității) pentru reținerea achitării salariului și îndemnizației de concediu este prezența vinovăției angajatorului.

50. La caz, instanța de apel a notat că reieșind din circumstanțele cauzei, prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, nu sunt aplicabile deoarece cumulul circumstanțelor relevate supra exclude culpa angajatorului SRL „Saroj International”, în ceea ce privește restanțele salariale admise față de reclamant, or, nici reclamantul nici pârâtul nu știau anterior controlului efectuat de către Inspekția Muncii, că s-a admis o eroare contabilă de calcul, pentru a nu admite obligații pecuniare față de salariați.

51. Astfel, instanța de apel a considerat că pretenția reclamantului/apelant Ceban Vladislav privind încasarea penalității pentru reținerile salariale, în conformitate cu prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii în sumă de 106 632,49 de lei una neîntemeiată și care de asemenea urmează a fi respinsă.

52. Cât privește pretenția reclamantului/apelant de reparare a prejudiciului moral, instanța de apel analizând prevederile art. 329 alin. (1) Codul muncii, a reținut că prejudiciul moral se compensează doar în cazul când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei, or, trebuie să existe un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului. Prin urmare, potrivit regulii generale, prejudiciul moral se compensează dacă fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.

53. În prezenta speță, instanța a conchis că se atestă lipsa culpei angajatorului SRL „Saroj International” în reținerea plății integrale a salariului, drept urmare, pretenția de reparare a prejudiciului moral în mărime de 35 000,00 de lei este una neîntemeiată.

54. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, cererea de apel declarată de către avocatul Corina Zaprojan, în interesele SRL „Saroj International” este întemeiată, instanța de apel a concluzionat că cererea de apel depusă de către avocatul Corina Zaprojan, în interesele SRL „Saroj International” care urmează a fi admisă, casarea hotărârii din 11 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată. Iar, cererea de apel declarată de avocatul Tatiana Macovei, în interesele lui Ceban Vladislav ca neîntemeiată și respectiv urmând a fi respinsă pe motivele indicate supra.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

55. La 18 octombrie 2023, Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, a depus recurs împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea în care au fost respinse pretențiile, cu emiterea în această parte a unei noi decizii privind încasarea de la SRL

„Saroj International” salariului restant în sumă de 34447,78 de lei, penalității de la data scadentă a fiecărei luni de plată până la data admiterii cererii de recurs, repararea prejudiciului moral suplimentar în sumă de 28000,00 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000,00 de lei.

56. În motivarea recursului a menționat că, instanța de apel, în mod eronat a respins declarațiile martorului în calitate de probă, astfel încât, într-o cercetare multiaspectuală, declarațiile martorului ar fi fost susceptibile cel puțin să pună la îndoială poziție angajatorului. Instanța de apel nu a apreciat probele din dosar – depozițiile martorului Dumitru Bardașev. Depozițiile martorului nu au fost calificate de către instanță, ca fiind concludente și pertinente în raport cu dovezile prezentate de către angajator în apărarea sa, astfel fiind aplicabile temeiurile de recurs reglementate în art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

57. A indicat că tabelele de evidență a timpului de muncă sunt actele unilaterale ale angajatorului, care se întocmesc unilateral de angajator, fără a fi aduse la cunoștința salariaților. În condițiile în care achitarea parțială a salariului era motivată de către angajator prin lipsa resurselor financiare suficiente, Ceban Vladislav nu putea nici măcar să bănuiască completarea eronată a tabelelor de evidență a timpului de muncă, care au fost prezentate, pentru prima oară, de către angajator abia în instanța de judecată, moment în care recurentul a avut posibilitatea să ia cunoștință cu acestea.

58. Recurentul a punctat că, rămâne neelucidată rațiunea neaplicării nici măcar a unei sancțiuni disciplinare salariatului Ceban Vladislav în unitatea respectivă, în condițiile în care, potrivit poziției angajatorului reflectată în materialele prezentate, acesta a lipsit o perioadă atât de îndelungată de timp. Mențiunile intimatului precum că a existat o victimizare din partea lui Ceban Vladislav sunt la nivel pur declarativ în condițiile în care, printre altele, forma de organizare a unității este de competența SRL „Saroj International”, fapt care presupune scopul de profit. Astfel, acest fapt se află în totală contradicție cu faptul menținerii la postul de muncă al unui salariat care, pe lângă faptul că nu respectă disciplina muncii, nu aduce avantaje economice unității.

59. A comunicat că probele prezentate de intimat pentru a dovedi greșeala de soft contabil sunt absolut irelevante, și nu pot fi reținute de instanță la probarea nevinovăției angajatorului, fapt care nu a fost respectat în prezenta speță. Mai mult ca atât deși instanța de fond a dispus prezentarea dovezilor de eroare de soft contabil în achitarea salariului și în privința la ceilalți salariați ai companiei, intimatul nu a prezentat nimic în acest sens, or, este puțin probabil ca eroarea de soft contabil să se fi referit exclusiv la calculul salariului doar unui singur salariat din companie.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative

(modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

61. În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost depus la 18 octombrie 2023, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acestea vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

62. Art. art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

63. Art. 433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, reglementează că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

64. Art. 432 alin.(1) lit.b) și e) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Recursul este admis dacă:

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;”

65. Art. 440 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

66. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozițivul deciziei în ședință publică la 02 mai 2023 (f.d.5, vol.II).

67. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2023, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 29 august 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.25, Vol.II).

68. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, la 18 octombrie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.62*).

69. La 01 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimetei SRL „Saroj Internațional”, copia recursului declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.58, vol.II).

70. La 13 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.66, vol.II), SRL „Saroj Internațional”, reprezentată de avocata Corina Zaporozjan a depus referință prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului declarat Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.67/69, vol.II).

71. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă.

72. Din analiza recursului declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, rezultă că, drept temei de declararea a recursului a fost invocat în esență art.432 alin.(1) lit. b) și e) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct. 64*).

73. Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

74. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

75. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

76. Însă, în contextul prevederilor art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiului conținut la art.432 alin.(1) lit.b) și e) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.39*), instanța de recurs verifică și sub aspectul dat temeiurile recursului.

77. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

78. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, prin prisma art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibil.

79. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Ceban Vladislav, reprezentat de avocatul Macovei Tatiana, împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni